

STADIUM	PROJEKT BUDOWLANY.		
OBIEKT	Prace konserwatorskie i restauratorskie przy: kruhcie południowej kościoła parafialnego		1
ADRES OBIEKTU	Parafia Rzymsko-Katolicka św. Mikołaja ul. Kościelna 1 86-300 Grudziądz	STRON	22
INWESTOR	Parafia Rzymsko-Katolicka św. Mikołaja ul. Kościelna 1 86-300 Grudziądz	DATA	03/2016

Kategoria obiektu budowlanego X

PREZYDENT GRUDZIĄDZA
ul. Ratuszowa 1
86-300 GRUDZIĄDZ (7)

ZALĄCZNIK NR 1
DO DECYZJI - ZGŁOSZENIA
NR 154/2016
Z DNIA 09.05.2016r.

Z up. PREZYDENTA GRUDZIĄDZA
Stefan Baga
NACZELNIK WYDZIAŁU
Budownictwa i Planowania Przestrzennego (1)

Oświadczenie projektanta:

Zgodnie z art. 20 ust. 4 ustawy Prawo Budowlane z dnia 7 lipca 1994 roku (Dz. U. z 2003r. poz. 2016 z późniejszymi zmianami), oświadczam że niniejszy projekt budowlano-wykonawczy sporządziłem zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej

Autor opracowania	Branża	Podpis i pieczęć	magister sztuki
Dobromir Dombek	Konserwatorska Restauratorska		DOBROMIR DOMBEK dyplomowany konserwator zabytków nr dyplomu 2525 Marszałka 5/5, 87-100 Toruń, tel. 602 311 829
			(1)

Zawartość projektu:

1. Kopia dyplomu konserwatorskiego
2. Decyzja konserwatorska ZN-19/2016
3. Dokumentacja projektowa: program konserwatorski
4. Plan sytuacyjno - orientacyjny

UNIwersytet Mikołaja Kopernika
w TORUNIU

Wydział Sztuk Pięknych
nazwa jednostki organizacyjnej uczelni

DYPLOM

Pan(i)

Dobromir Dombek

Imię i nazwisko

urodzony(a) dnia

7 stycznia 1978 roku

w

Wąbrzeźnie

odbył(a) studia wyższe

magisterskie (6-letnie)

na kierunku

Konserwacja i Restauracja

Dzieł Sztuki w latach 1997/1998-2003/2004

w zakresie

Konserwacji i Restauracji Przędz

Kamiennej i Cementów Architekturalnych

z wynikiem

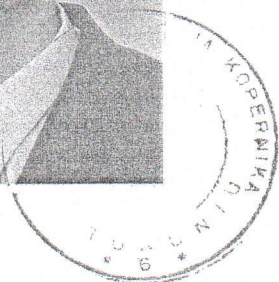
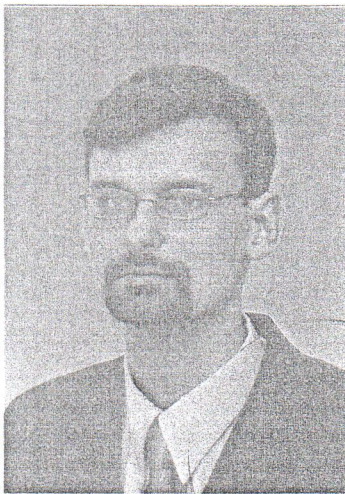
dobrym

i uzyskał(a) w dniu

9 marca 2004 roku

tytuł

magistra sztuki

(podpis posiadacza dyplomu)

N- *1525*
(numer dyplomu)

MEN-I-3 SW ZP UMK z. 220/2003

Dziekan

Toruni

(nazwa miejscowości)

Rektor

dnia

9 marca 2004 roku

Za zgodność
z oryginałem

7

DECYZJA nr ZN-19/2016

pozwolenie na prowadzenie prac konserwatorskich i prac restauratorskich
przy zabytku nieruchomym wpisanym do rejestru zabytków

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt. 2a, art. 7 pkt. 1, art. 36 ust. 1 pkt. 1 i art. 89 pkt. 2 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162, poz. 1568, z późn. zm.), art. 104 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. nr 98, poz. 1071, z późn. zm.) oraz § 13 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 października 2015 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich, robót budowlanych, badań konserwatorskich, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków oraz badań archeologicznych i poszukiwań zabytków (Dz. U. z 2015 r., poz. 1789)

po rozpatrzeniu wniosku: *Parafii Rzymsko-Katolickiej p.w. św. Mikołaja w Grudziądzu*
z dnia: 18.01.2016 r.

w sprawie wydania pozwolenia na prowadzenie prac w: *kościółce parafialnym p.w. św. Mikołaja w Grudziądzu*

pozwalam

Parafii Rzymsko-Katolickiej św. Mikołaja

adres: *ul. Kościelna 1, 86-300 Grudziądz,*

na prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy: *kruchcie południowej kościoła parafialnego.*

Osoba wykonująca prace: *dyplomowany konserwator zabytków mgr Dobromir Dombek (nr dyplomu UMK – 2525), ul. Harcerska 5/5, 87-100 Toruń.*

Zakres i sposób prowadzenia prac: *prace konserwatorskie i restauratorskie ścian wraz ze stolarką drzwiową i osuszeniem partii fundamentowych oraz portalu i instalacja obróbek blacharskich i rury spustowej – wg załączonego do wniosku programu prac opracowanego przez mgr Dobromira Dombka.*

Jeżeli w trakcie wykonywania prac określonych w pozwoleniu wystąpią nowe fakty i okoliczności mogące doprowadzić do uszkodzenia lub zniszczenia zabytku, postępowanie w sprawie wydanego pozwolenia może zostać wznowione, a następnie pozwolenie może zostać cofnięte lub zmienione na podstawie art. 47 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Termin ważności pozwolenia upływa z dniem: 31.12.2018 r.

Jednocześnie zobowiązuje się wnioskodawcę do przestrzegania następujących warunków:

1. Należy zawiadomić Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminie rozpoczęcia i zakończenia wskazanych w pozwoleniu prac.
2. Należy zawiadomić Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o terminie podjęcia określonych czynności związanych z wydanym pozwoleniem, przynajmniej 3 dni przed rozpoczęciem tych czynności.
3. Należy niezwłocznie zawiadomić Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zagrożeniach lub nowych okolicznościach ujawnionych w trakcie prowadzenia wskazanych w pozwoleniu prac.
4. Należy prowadzić dokumentację przebiegu wskazanych w pozwoleniu prac oraz opracować wyniki w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną lokalizację

Za zgodność
z oryginałem

PREZYDENT GRUDZIĄDZA
ul. Ratuszowa 1
86-300 GRUDZIĄDZ (7)

**Program prac konserwatorskich kruchty południowej
kościół p.w. św. Mikołaja w Grudziądzu**

magister sztuki
DOBROMIR DOMBEK
dyplomowany konserwator zabytków
Harcerska 5/5, 87-100 Toruń, tel. 602 311 829

Dombeck

Toruń – Grudziądz 2015

1. Zakres opracowania

Opracowanie dotyczy prac związanych z wymianą tynków zewnętrznych i wewnętrznych kruchty oraz konserwacją detalu kamiennego portalu. Pracom renowacyjnym zostaną poddane także drzwi zewnętrzne i wewnętrzne kruchty.

2. Zagadnienia historyczne

Powstanie kościoła p.w. św. wiąże się z lokacją miasta Grudziądza i datuje na koniec XIII. Świątynię wzniesiono w dwóch fazach, najpierw około 1310r. wybudowano murowane prezbiterium, które początkowo funkcjonowało jako samodzielna świątynia. Dalszy etap - wznoszenie korpusu nawowego - rozpoczęto po pożarze miasta w 1341r. W trakcie odbudowy spalonej w 1612 r. wieży, zmodyfikowano również szczyty zachodnie. W ciągu XVII w. od północy dobudowano 3 kaplice boczne (grobowe rodów Działyńskich i Kostków, bracką św. Michała) oraz - od południa - kruchtę. Niektóre ze źródeł wzmiankują o splądrowaniu kościoła w 1659 r. podczas wyzwania Grudziądza spod okupacji szwedzkiej. W 1738 r. kościół przebudowano, wzbogacając wieżę kościelną o wysoki, ażurowy, barokowy hełm, a w 1769 r. na dachu korpusu umieszczono sygnaturkę. W końcu XVIII w. hełm wieży rozebrano i zburzono kaplice boczne. Pod koniec XIX wieku przeprowadzono gruntowną renowację świątyni w stylu neogotyckim. Podczas działań wojennych w 1945 r. runęła górna część wieży oraz dachy, spłonęła większa część wystroju. Kościół odbudowano w latach 1946-1949.

3. Opis formalny

Kościół famy w Grudziądzu jest budowlą ceglana, orientowaną, gotycką. Ma formę trójnawowej, czteroprzęsłowej pseudobazyliki z pięciobocznie zamkniętym, jednoprzęsłowym prezbiterium. Od zachodu wznosi się wtopiona w korpus masywna wieża na rzucie kwadratu. Elewacje są oszkarpowane. Przypora przy zakrystii połączona jest z elewacją prezbiterium za pomocą przerzuconego ponad dachem łuku odporowego. Korpus kryty jest potężnym dachem dwuspadowym, chór podobnym-niższym. Wieżę wieńczy dach namiotowy z niewielką nadstawką. Barokowa, ażurowa sygnaturka na wschodnim skraju korpusu jest kryta baniastym hełmem. Prezbiterium kryte jest sklepieniem sześciopolewym spływającym na słuźki, nawy boczne zaś gwiaździstym na konsolach. Nawę główną nakrywa sklepienie gwiaździste o układzie wzbogaconym dodatkowymi żebrami.

Kruchtę południową wzniesiono z pełnej cegły ceramicznej na planie prostokąta leżącego. Cegłę ułożono w bardzo nieregularnym wątku na zaprawie wapiennej. Ściany prezbiterium wykończono jasnym tynkiem z delikatnie zarysowanymi boniami. Oba okna kruchty zamknięto łukami ostrymi o powściągliwej, gotycyzującej dekoracji. Wejście do kruchty ujęto w ozdobny, kamienny portal, dekorowany uproszczonym ornamentem groteskowym. Kruchtę wieńczy małżowinowo-chrząstkowy kartusz herbowy, który flankują dwie sterczyny w formie

graniastosłupów. Wnętrze kruchty pokrywa wtórny tynk malowany w kolorze jasnobieżowym a posadzkę wykonano z kwadratowych płytek wapienia zbitego.

4. Cel oraz założenia prac konserwatorskich

Celem prac konserwatorskich jest powstrzymanie procesów korozyjnych w obrębie kruchty, poprzez usunięcie z jej struktury materiałów szkodliwych i nie spełniających wymogów konserwatorskich. Bardzo ważnym elementem zadania jest wzmocnienie i rekonstrukcja kamieniarki portalu, którego stan zachowania i estetyka wymagają natychmiastowej interwencji konserwatorskiej.

5. Stan zachowania oraz przyczyny zniszczeń

Ściany zewnętrzne

Stan zachowania tynków zewnętrznych tylko z pozoru wydaje się być dobry. Obecny efekt osiągnięty został poprzez narzucenia na wapienne wyprawy spodnie co najmniej dwóch warstw szczelnych zapraw o spoiwie cementowym i pokrycie całości farbą (fot.1.). Zabieg ten nie powstrzymał procesów korozyjnych, które pod uszczelnioną powierzchnią zachodzą znacznie szybciej a ich efekty są dużo bardziej dotkliwe dla zabytku. Ściany kruchty znaczą spękania i ubytki zlokalizowane na całej jego powierzchni (fot.2,3,4). Powierzchniowa zacierka złuszcza się płatami a odsłonięta zaprawa wewnętrzna osypuje się (fot.5.). Cokół kruchty nosi ślady cyklicznego zawilgacania, pokrywająca go szlichta i farby łuszczą się (fot.6). Lokalnie widoczne są zaplamienia o charakterze biologicznym (fot.7). Drzwi zewnętrzne zachowane są stosunkowo dobrze, jednak szpeci je nieodpowiadająca historycznej estetyce powłoka błyszczącego lakieru bezbarwnego (fot.8).

Ściany wewnętrzne

Ściany wewnętrzne zachowane są stosunkowo dobrze, jednak i tu widoczne są objawy korozji oraz defekty o charakterze estetycznym. Spoina ceglanego wątku, odsłoniętego w przyziemiu, jest założona w sposób bardzo nieestetyczny, cegła jest zabrudzona zaprawą, miejscami widoczne są wysolenia (fot.9,10). Lokalnie obecne są uszkodzenia powierzchni spieku ceramicznego (fot.11). Tynk pokrywający wnętrze kruchty jest miejscowo spękany, a zbyt szczelna farba wykończeniowa złuszcza się (fot.12,13). Drzwi wewnętrzne są mocno zniszczone od strony zewnętrznej (kruchta). Drewno jest wypłukane i spękane a powłoka malarska zużyta (fot.14).

PREZYDENT GRUDZIĄDZA
ul. Ratuszowa 1
88-300 GRUDZIĄDZ (7)

Portal

Obiektywna ocena stanu zachowania kamieniarki portalu jest bardzo utrudniona. Praktycznie całą powierzchnię kamienia pokrywa zbliżona kolorem do kamienia naturalnego zacierka mineralna o bliżej nieznanym składzie. Zakres występowania zacierki oraz stopień wyoblenia detalu rzeźbiarskiego pozwalają domniemywać, że kamień pod uzupełnieniami jest uszkodzony w znacznym stopniu (fot.15,16). W wyniku działania wody i soli w niej rozpuszczalnych uzupełnienia odspoiły się już w wielu miejscach, odsłaniając zniszczoną powierzchnię kamienia (fot.17, 18,19).

magister sztuki
DOBROMIR DOMBEK
dyplomowany konserwator zabytków
Harcerska 5/5, 87-100 Toruń, tel. 602 311 829

6. Program prac konserwatorskich

Wszelkie prace konserwatorskie należy przeprowadzić z wykonaniem szczegółowej dokumentacji fotograficznej i opisowej aktualnego stanu zachowania obiektu. Dokumentację taką należy także prowadzić przez cały czas trwania prac konserwatorskich. Podczas robót w obiekcie niezbędny jest nadzór dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki, specjalisty w zakresie konserwacji elementów i detali architektonicznych.

6.1. Ściany zewnętrzne

-Usunąć wtórne tynki cementowe na całej powierzchni elewacji w celu oceny stanu zachowania historycznych wypraw.

Zabieg przeprowadzić ręcznie, ograniczając użycie narzędzi pneumatycznych do obszarów pokrytych mocnymi tynkami cementowymi.

-Tynki głuuche, spękane i odspojone usunąć.

-Jeżeli stan techniczny wypraw historycznych pozwoli na ich zachowanie należy je zabezpieczyć i uzupełnić.

Krawędzie tynków i drobne ubytki zabezpieczyć szpachlą na bazie wapna naturalnego np.: PLM-S – fy-my Bresciani. Spękania wypełnić preparatem iniekcyjnym na bazie wapna np.: PLM-M.

-Na odsłoniętym wątku wykazującym obecność soli wykonać odsalanie muru metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska.

Zaleca się użycie okładów z waty celulozowej (lignina) o grubości min. 7 warstw. Kompresy z ligniny i wody destylowanej należy zakładać wielokrotnie, a zabieg prowadzić aż do uzyskania dopuszczalnego obciążenia solami muru czyli poniżej poziomu 1 %.

-Spoiny w wątku ceglanym uzupełnić zaprawą wapienną lub wapienno-trasową o kolorystyce i parametrach odpowiadających właściwościom zachowanych zapraw historycznych, obecnych w strukturze muru.

W pracach tych wykorzystać można zaprawy gotowe np.: TKF TrassFuge (Optolith), TKF Trass-Kalk-Fugensaniermortel (Tubag) lub inne o zbliżonych właściwościach.

-Tynki uzupełnić/wykonać zaprawą wapienno-trasową np.: Optosan TrassFeinPutz 0,6mm, f-my Optolith

Odtworzyć należy boniowanie i elementy ciągnięte w postaci gzymsów i obokni.

-Tynk cokołowy wykonać z zaprawy Optosan f-my Optolith.

Zaprawa ta posiada zdolność akumulacji soli rozpuszczalnych w wodzie i wysoką porowatość umożliwiającą oddychanie muru. Jej hydrofobowe właściwości pozwalają na zabezpieczenie przyziemie przed wodą rozbryzgową i przyspieszonym brudzeniem.

-Scalenie kolorystyczne/malowanie elewacji wykonać paroprzepuszczalnymi farbami silikatowymi np.: f-my Tikurilla.

Należy przyjąć jednolitą kolorystykę elewacji nawiązującą do naturalnego koloru tynków wapiennych, proponowane kolory to: NCS S 1505-Y20R, NCS S 1505-Y30R, NCS S 1502-Y50R, NCS S 1002-Y50R. Ostateczną decyzję należy podjąć po wykonaniu prób In-situ przy udziale Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

-Stolarkę drzwiową oczyścić z lakieru i zabezpieczyć bezbarwną powłoką o matowym

charakterze wykończenia np.: Altax Woskowy.

Alternatywnie można użyć lakierobejcy (Altax Woskowy – lakierobejca) w celu niewielkiego pogłębienia intensywności koloru skrzydeł.

-Okucia stolarki drzwiowej i kraty okienne oczyścić i zabezpieczyć powłoką antykorozyjna w kolorze czarnym.

-Parapety/splywy okien zabezpieczyć elastyczna zaprawa mineralną o właściwościach hydrofobowych.

6.2. Ściany wewnętrzne

-Usunąć tynki na całej powierzchni wewnętrznej powierzchni kruchty.

Zabieg przeprowadzić ręcznie, warstwowo. Wszelkie anomalie w postaci polichromii, obecności wypraw historycznych, itp.: należy udokumentować i zgłosić w WUOZ.

-Wątek ceglany oczyścić z użyciem przegrzanej pary wodnej.

Usunąć spoiny cementowe oraz wszelkie wtórne materiały obecne w wątku, które nie spełniają wymogów konserwatorskich.

-Na odsłoniętym wątku wykazującym obecność soli wykonać odsalanie muru metodą swobodnej migracji soli do rozszerzonego środowiska.

Zaleca się użycie okładów z waty celulozowej (lignina) o grubości min. 7 warstw. Kompresy z ligniny i wody destylowanej należy zakładać wielokrotnie, a zabieg prowadzić aż do uzyskania dopuszczalnego obciążenia solami muru czyli poniżej poziomu 1 %.

-Spoiny w wątku ceglanym uzupełnić zaprawą wapienną lub wapienno-trasową o parametrach odpowiadających właściwościom zachowanych zapraw historycznych, obecnych w strukturze muru.

W pracach tych wykorzystać można zaprawy gotowe np.: TKF TrassFuge (Optolith), TKF Trass-Kalk-Fugensaniermortel (Tubag) lub inne o zbliżonych właściwościach.

-Tynki wykonać zaprawą wapienno-trasową np.: Optosan TrassFeinPutz 0,6mm, f-my Optolith.

-Stolarkę drzwiową oczyścić z warstw wtórnych

Jeżeli podczas czyszczenia nie uda się zidentyfikować pierwotnej kolorystyki powierzchnię drzwi należy wykończyć w sposób analogiczny do drzwi zewnętrznych. Naprawę drzwi należy ograniczyć tylko do niezbędnych zabiegów, które pozwolą na ich dalsze użytkowanie, nie należy dążyć do nadmiernej estetyzacji.

-Okucia stolarki drzwiowej oczyścić i zabezpieczyć powłoką antykorozyjna w kolorze czarnym.

6.3. Portal

-Z całej powierzchni kamienia usunąć zaprawę „uzupełniającą”.

Zabieg prowadzić ręcznie mając na uwadze, że grubość zaprawy pokrywającej kamień może się wahać od kilku do kilkudziesięciu milimetrów.

-Ze względu na nieznaną stan zachowania kamienia, przed kolejnymi zabiegami niezbędne może być wstępne wzmocnienie kamienia preparatem Funcosil KSE 100

f-my Remmers.

Kamień po wzmocnieniu sezonować przez okres czterech tygodni w atmosferze o podwyższonej wilgotności. W razie potrzeby zabieg należy powtórzyć.

-W razie potrzeby kamień odsolić metodą migracji soli do rozszerzonego środowiska.

Zaleca się użycie okładów z waty celulozowej (lignina) o grubości min. 7 warstw. Kompresy z ligniny i wody destylowanej należy zakładać wielokrotnie, a zabieg prowadzić aż do uzyskania dopuszczalnego obciążenia solami muru czyli poniżej poziomu 1 %.

-Powierzchnie kamienia oczyścić z użyciem metod mechanicznych, chemicznych lub łączonych.

Metodę oczyszczenia należy uzależnić od stanu zachowania kamienia oraz grubości i rodzaju nawarstwień. W wypadku znacznego zniszczenia powierzchni kamienia, nie należy doczyszczać jej za wszelką cenę.

-Kamień wzmocnić hydrofilnym preparatem na bazie tetraetoxysilanów np.: Funcosil KSE 300.

Kamień po wzmocnieniu sezonować przez okres czterech tygodni w atmosferze o podwyższonej wilgotności. W razie potrzeby zabieg należy powtórzyć.

-Uzupełnienia wykonać indywidualnie dobraną zaprawą na bazie białego cementu portlandzkiego, wapna hydratyzowanego, kruszyw i pigmentów.

Formę uzupełnień oprzeć na materiałach archiwalnych, w razie ich braku należy się wesprzeć ikonografią analogicznych obiektów. Patynowanie, scalenie kolorystyczne kitów można w razie potrzeby wykonać farbami na bazie Primalu AC33 i suchych pigmentów.

6.4. Otoczenie

-Przeprowadzić inspekcje i naprawę pokrycia dachu kruchty.

-Wokół kruchty wykonać rów osuszający o szerokości min 30cm wypełniony żwirem filtracyjnym.

Rów powinien sięgać stopy fundamentu kruchty a na jego dnie należy umieścić rurę drenarską odprowadzającą wodę do kanalizacji. Na ścianach fundamentowych wykonać izolację pionową w technologii bitumicznej.

-Obróbki blacharskie gzymsu wieńczącego wykonać z blachy miedzianej łączonej na gładko.

-Rurę spustową widoczną na południowej ścianie kruchty wymienić na nową w kolorze spatynowanej miedzi.

7. Dokumentacja fotograficzna

Fot.1. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, fragment tynku z elewacji kruchty, widoczne kolejne warstwy tynku, na dole cementowa warstwa wierzchnia.

Fot.2. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania tynków zewnętrznych, spękania i odspojenia.

Fot.3. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania tynków zewnętrznych, spękania i odspojenia.

Fot.4. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania tynków zewnętrznych, spęcherzenia w strefie podciągania kapilarnego.

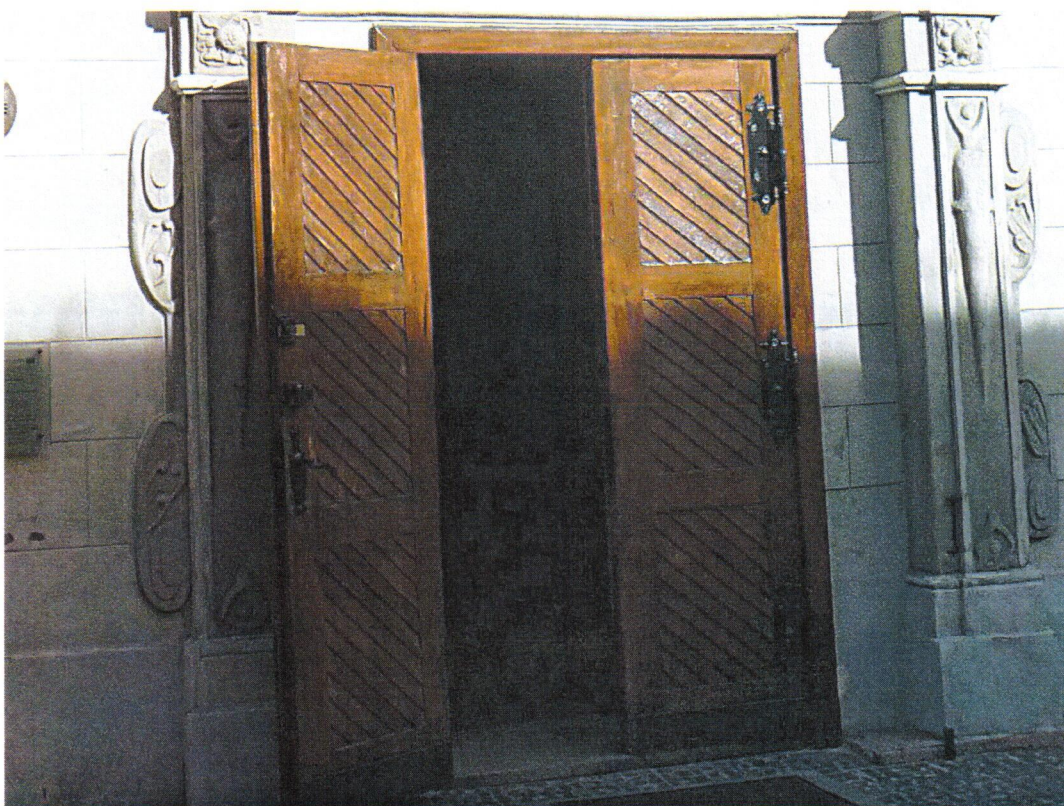
Fot.5. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania tynków zewnętrznych – tynk złuszcza się, zaprawa spodnia osypuje się.

Fot.6. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania tynków zewnętrznych, złuszczenia farby na cokole.

Fot.7. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania tynków zewnętrznych, nawarstwienia biologiczne od strony południowej.

Fot.8. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania drzwi zewnętrznych.

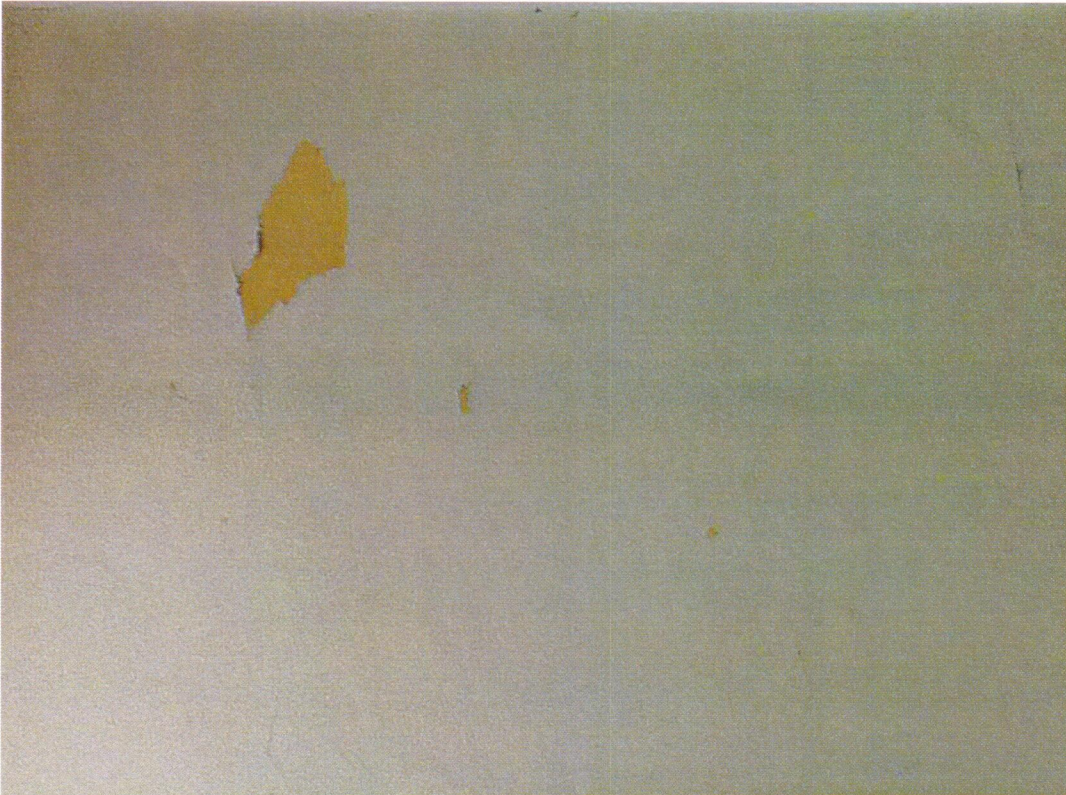
Fot.9. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania cegły, widoczne zabrudzenia i pozostałości zapraw mineralnych.

Fot.10. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania cegły, widoczna niechlujnie założona spoina i pozostałości zapraw.

Fot.11. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania cegły, cegły o zniszczonej warstwie spieku.

Fot.12. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania tynków wewnętrznych.

Fot.13. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania tynków wewnętrznych.

Fot.14. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, stan zachowania drzwi wewnętrznych od strony kruchty..

Fot.15. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, portal – widok ogólny.

Fot.16. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, portal, nadproże widoczne wyoblenie detalu.

Fot.17. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, zwieńczenie kruchty – warstwa powierzchniowej zacierki złuszcza się pod wpływem soli rozpuszczalnych w wodzie.

Fot.18. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, prawa strona portalu, złuszczonej zacierki odsłania uszkodzony kamień.

Fot.19. Grudziądz, Kościół pod wezwaniem św. Mikołaja, prawa strona portalu, uszkodzenia mechaniczne w którym widoczna jest struktura naturalnego kamienia.

